

Normalt vil forretningsordenen for en kommission eller lignende, nedsat under regeringen, blive fastsat af *den pågældende minister*, jfr. f.eks. om jernbanerådet i § 3, stk. 3, i loven om styrelsen af statsbanerne (bilag 3).

Forretningsordenen for rådet for uddannelses- og erhvervsvejledning fastsættes ifølge § 3, stk. 7, i loven herom af arbejdsministeren med tilslutning af undervisningsministeren efter *indstilling fra rådet* (bilag 6).

Der findes næppe eksempler på, at der i lovbestemmelser er tillagt et *folketingsorgan* indflydelse på fastsættelsen af forretningsordenen for et kollegialt organ, men som eksempel på noget, der delvis svarer hertil, skal henvises til loven om Danskolie & Naturgas A/S m.v. (bilag 7). Det fremgår af lovens § 2, stk. 2, at ændringer af selskabernes *vedtægtsmæssige* formål skal godkendes af energiministeren med tilslutning fra et af folketingets nedsat udvalg.

Der findes endvidere eksempler på, at *et kollegialt organ selv* fastsætter sin forretningsorden.

2. Udnævnelse og afskedigelse af medlemmer. (Personel uafhængighed).

Af betydning for et kollegialt organs uafhængighed er også reglerne for dets sammensætning. Således vil der, uanset om organet formelt er placeret under en minister, i større eller mindre omfang kunne sikres andre (f.eks. folketinget) afgørende indflydelse på sammensætningen af organet.

A. Udnævnelse.

Følgende muligheder kan skitseres:

a. Det kunne i loven være overdraget til bestemt fastsatte sagkyndige institutioner eller organisationer at udpege samtlige medlemmer, der herefter skulle beskikkes af den for det pågældende område ansvarlige minister. Der findes eksempler herpå blandt administrative råd og nævn inden for arbejdsmiljøområdet.

b. Der findes flere eksempler på, at det i en lov er sikret folketinget (evt. de politiske partier, der er repræsenteret i finansudvalget) ret til at vælge (udpege) nogle medlemmer af et kollegialt organ under en minister.

Hidtil har hensigten hermed normalt været at sikre en *politisk repræsentation* i organet,

jfr. f.eks. bilag 3 om jernbanerådet. Der henvises endvidere til bilag 7 om DONG A/S repræsentantskab, bilag 8 om Det kgl. Teaters tilsynsråd og bilag 10 om radiorådet. Når valget som til jernbanerådet og delvis til radiorådet er henlagt til folketinget, skal det i henhold til grundlovens § 52 ske efter forholdstal.

Der findes antagelig kun ét eksempel på, at det er overladt til et folketingsorgan at udpege *sagkyndige medlemmer* uden tilknytning til de politiske partier til et kollegialt organ, jfr. herom bilag 4 om arbejdsudvalget under folketingets udvalg om videnskabelig forskning og den praksis, der hidtil er fulgt ved udpegningen hertil.

c. En særlig form for indflydelse for et folketingsorgan på en udpegning er gennemført ved reglerne om udnævnelsen af rigsrevisor, jfr. bilag 1. Ifølge lovens § 1, stk. 2, skal økonomiministerens indstilling til kongen om udnævnelse og afskedigelse af rigsrevisor ske efter samråd med statsrevisorerne. Denne fremgangsmåde må ses i lyset af grundlovens § 47 om statsrevisorerne og folketingets kompetence med hensyn til statsregnskabet.

B. Afskedigelse.

Det er almindeligt antaget, at medlemmer af et kollegialt organ, der har en uafhængig stilling i forhold til regeringen, ikke er undergivet en diskretionær afskedigelsesadgang, og at afskedigelsesadgangen er yderligere begrænset i forhold til nævnsmedlemmer, der er udnævnt på tid.

I de helt ekstraordinære tilfælde, hvor afskedigelse kan komme på tale (f.eks. hvor den pågældende ikke opfylder de pligter/opgaver, der hviler ham i henhold til loven), vil kompetencen hertil over for en kommission nedsat under en minister tilkomme *den ansvarlige minister*.

Som eksempel på, at et *folketingsorgan* i en lov er blevet tillagt indflydelse på en ministers kompetence til at afskedige i disse ekstraordinære tilfælde, skal henvises til bilag 1 (lovens § 1, stk. 2), hvorefter også afskedigelse af rigsrevisor skal ske efter samråd med statsrevisorerne.

En tilsvarende adgang for styrelsen for Danmarks Statistik kan næppe udledes af § 2, stk. 2, i loven om Danmarks Statistik (jfr.